

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 32/14
Luxemburg, 12 martie 2014

Hotărârile în cauzele C-456/12 și C-457/12
O., B., S. și G/Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

Curtea clarifică regulile privind dreptul de ședere al resortisanților unui stat terț, membri ai familiei unui cetățean al Uniunii, în statul membru de origine al cetățeanului

Directiva 2004/38/CE acordă cetățenilor Uniunii, precum și membrilor familiei acestora, dreptul de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre¹. În această privință, Raad van State din Țările de Jos (Consiliul de Stat) a sesizat Curtea, prin două trimiteri preliminare distincte, cu patru cauze privind refuzul autorităților olandeze de a acorda un drept de ședere unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii, resortisant olandez.

Cauza C-456/12: la situația domnilor O. și B.

Cauza C-456/12 privește refuzul acordării unui drept de ședere într-o situație în care cetățeanul Uniunii se întoarce în statul membru al cărui cetățean este după ce a efectuat, împreună cu membrul de familie respectiv, șederi de scurtă durată în alt stat membru.

Domnul O., cetățean nigerian, s-a căsătorit în anul 2006 cu o resortisantă olandeză și a locuit în Spania în perioada 2007-aprilie 2010. În aceeași perioadă, soția domnului O. a locuit două luni cu acesta în Spania și și-a petrecut cu regularitate vacanțele împreună cu el în această țară.

Domnul B., cetățean marocan, a coabitat, din anul 2002, în Țările de Jos cu partenera sa cetățean olandez. În 2005, el s-a instalat în Belgia într-un apartament închiriat de partenera sa. Aceasta și-a petrecut fiecare week-end împreună cu domnul B. în Belgia. În aprilie 2007, domnul B. s-a întors în Maroc, iar în iulie 2007 s-a căsătorit cu resortisanta olandeză respectivă.

Întrucât domnii O. și B. sunt membri ai familiei unor cetățeni ai Uniunii, instanța de trimitere ridică problema dacă dreptul Uniunii, în special articolul 21 TFUE și Directiva 2004/38, acordă unor astfel de resortisanți ai unui stat terț un drept de ședere în statul membru al cărui resortisanți sunt respectivii cetățeni.

Curte amintește mai întâi că articolul 21 TFUE și dispozițiile Directivei 2004/38 nu conferă niciun drept autonom resortisanților statelor terțe. Eventualele drepturi de ședere conferite unor astfel de resortisanți sunt drepturi derivate din exercitarea libertății de circulație de către un cetățean al Uniunii.

Curtea constată în continuare că Directiva 2004/38 nu conferă niciun drept de ședere derivat resortisantului unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii care locuiește în statul membru în care are calitatea de resortisant. Astfel, Directiva 2004/38 se aplică numai atunci când un cetățean se deplasează sau locuiește în alt stat membru decât cel în care are calitatea de resortisant.

În ceea ce privește chestiunea dacă articolul 21 TFUE acordă un astfel de drept de ședere derivat, Curtea explică faptul că refuzul de a recunoaște un drept de ședere derivat în favoarea membrului de familie al unui cetățean al Uniunii, resortisant al unui stat terț, poate aduce atingere dreptului de liberă circulație al cetățeanului respectiv, garantat de această dispoziție din tratat. Astfel, un

¹ Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 (JO L 158, p. 77, rectificări în JO L 229, p. 35 și în JO 2005, L 197, p. 34, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).

cetățean al Uniunii ar putea fi descurajat să părăsească statul membru al cărui resortisant este dacă nu ar avea certitudinea că poate continua, la întoarcerea sa în acest stat membru, o viață de familie pe care ar fi început-o sau ar fi consolidat-o în alt stat membru. Cu toate acestea, un astfel de obstacol va exista numai dacă șederea sa în statul membru gazdă are un caracter efectiv, altfel spus atunci când îndeplinește condițiile Directivei 2004/38 privind dreptul de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni.

Rezultă că atunci când, în temeiul și cu respectarea dispozițiilor Directivei 2004/38 privind dreptul de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni, un cetățean al Uniunii a locuit în mod efectiv în alt stat membru și, cu această ocazie, s-a început sau s-a consolidat o viață de familie în acest stat membru, efectul util al articolului 21 TFUE impune ca viața de familie a acestui cetățean în statul membru gazdă să poată fi urmată la întoarcerea sa în statul membru al cărui resortisant este, prin recunoașterea unui drept de ședere derivat membrului familiei respectiv, resortisant al unui stat terț.

Condițiile de acordare a unui astfel de drept de ședere derivat în temeiul articolului 21 TFUE nu ar trebui să fie, în principiu, mai stricte decât cele prevăzute de Directiva 2004/38 pentru acordarea unui astfel de drept de ședere unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii, care și-a exercitat dreptul de liberă circulație stabilindu-se în alt stat membru decât cel al cărui resortisant este. Astfel, chiar dacă Directiva 2004/38 nu acoperă cazul întoarcerii cetățeanului Uniunii în statul membru al cărui resortisant este, ea trebuie să fie aplicată prin analogie, și în acest caz, cetățeanul Uniunii este cel care constituie persoana de referință pentru ca unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei acestui cetățean al Uniunii să i se poată acorda un drept de ședere derivat.

În ceea ce privește aspectul dacă efectul cumulativ al diferitor șederi de scurtă durată în statul membru gazdă poate da naștere unui drept de ședere derivat în favoarea unui membru al familiei cetățeanului Uniunii, resortisant al unui stat terț, la întoarcerea acestui cetățean în statul membru al cărui resortisant este, Curtea amintește că numai o ședere care îndeplinește condițiile prevăzute de dispozițiile Directivei 2004/38 este de natură să dea naștere unui astfel de drept de ședere. Aceasta subliniază că șederi de scurtă durată (precum week-enduri sau vacanțe petrecute în alt stat membru decât cel al cărui resortisant este acest cetățean), chiar considerate împreună, nu îndeplinesc această condiție.

Curtea mai arată, pe de altă parte, că domnul B. a dobândit calitatea de membru al familiei unui cetățean al Uniunii la un moment ulterior șederii partenerei sale în statul membru gazdă. Or, un resortisant al unui stat terț, care nu a avut, cel puțin parțial în timpul șederii în statul membru gazdă, calitatea de membru al familiei nu a putut beneficia în acest stat membru de un drept de ședere derivat în temeiul Directivei 2004/38. În aceste condiții, resortisantul străin nu se poate invoca articolul 21 TFUE pentru a obține un drept de ședere derivat la întoarcerea cetățeanului Uniunii respectiv în statul membru al cărui resortisant este.

Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, Curtea declară că, într-o situație în care, în temeiul și cu respectarea dispozițiilor Directivei 2004/38 privind dreptul de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni, un cetățean al Uniunii a început sau și-a consolidat o viață de familie cu un resortisant al unui stat terț cu ocazia unei șederi efective în alt stat membru decât cel al cărui resortisant este, dispozițiile aceleiași directive se aplică prin analogie atunci când cetățeanul Uniunii menționat se întoarce, cu membrul familiei sale vizat, în statul său membru de origine.

Cauza C-457/12: situația doamnelor S. și G.

Precum cauza C-456/12, cauza C-457/12 privește refuzul autorităților olandeze de a acorda un drept de ședere unui membru al familiei unor resortisanți olandezi. Totuși, spre deosebire de situația din cauza C-456/12, cetățenii Uniunii vizati nu au locuit împreună cu un membru al familiei lor în alt stat membru decât cel al cărui resortisanți sunt.

Doamna S. este cetățean ucrainean. Ea dorește să poată locui împreună cu ginerele său, care este cetățean olandez. Doamna S. susține că se ocupă de nepotul ei. Ginerele său locuiește în Țările de Jos, dar se deplasează în Belgia cel puțin o dată pe săptămână, în cadrul unei activități salariate la un angajator olandez.

Doamna G, cetățean peruan, s-a căsătorit în anul 2009 cu un resortisant olandez. Acesta din urmă locuiește în Țările de Jos, dar desfășoară o activitate salariată la o întreprindere belgiană. În cadrul acestei activități, el se deplasează zilnic, dus și întors, în Belgia.

În acest context, Raad van State solicită să se stabilească, în esență, dacă dreptul Uniunii conferă un drept de ședere unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui cetățean al Uniunii, atunci când cetățeanul menționat este resortisant al statului membru respectiv și locuiește în acest stat, dar se deplasează periodic în alt stat membru în cadrul activităților sale profesionale.

Curtea confirmă că, în situațiile vizate în cauza C-457/12, cetățenii Uniunii intră în domeniul de aplicare al liberei circulații a lucrătorilor, garantată la articolul 45 TFUE. Astfel, orice cetățean al Uniunii care, în cadrul unui contract de muncă, exercită activități profesionale pe teritoriul altui stat membru decât cel de reședință intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

Curtea explică în continuare că efectul util al dreptului de liberă circulație a lucrătorilor poate impune, în temeiul articolului 45 TFUE, acordarea unui drept de ședere derivat în favoarea unui resortisant al unui stat terț, membru al familiei lucrătorului cetățean al Uniunii, în statul membru al cărui resortisant este.

Astfel, va reveni instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, în fiecare dintre situațiile în discuție în cauza C-457/12, acordarea unui drept de ședere derivat resortisantului statului terț respectiv, membru al familiei unui cetățean al Uniunii, este necesară pentru a-i garanta acestuia exercitarea efectivă a libertății fundamentale garantate de articolul 45 TFUE. Potrivit Curții, faptul că resortisantul unui stat terț se ocupă de copilul cetățeanului Uniunii poate constitui un factor pertinent la examinarea aspectului dacă refuzul acordării unui drept de ședere în favoarea acestui resortisant al statului terț poate avea un caracter disuasiv în privința exercitării efective a drepturilor pe care cetățeanul Uniunii le are în temeiul articolului 45 TFUE. Totuși, simplul fapt că ar putea părea preferabil ca îngrijirea copilului să fie asumată de resortisantul unui stat terț care este ascendent direct al soțului cetățeanului Uniunii nu este suficient, el însuși, pentru a se constata un astfel de efect disuasiv.

Articolul 45 TFUE acordă așadar unui membru al familiei unui cetățean al Uniunii, resortisant al unui stat terț, un drept de ședere derivat în statul membru al cărui resortisant este acest cetățean atunci când cetățeanul menționat are reședința în acest stat, dar se deplasează periodic în alt stat membru în calitate de lucrător în sensul respectivei dispoziții, în condițiile în care refuzul acordării unui astfel de drept de ședere are un efect disuasiv în privința exercitării efective a drepturilor pe care respectivul lucrător le are în temeiul articolului 45 TFUE, ceea ce revine instanței naționale să verifice.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708